

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

На правах рукопису

КОРИ ОЛЬГА ОЛЕКСАНДРІВНА

АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ НА
ОПЛАТУ ПРАЦІ

Спеціальність 08.00.12 - Бухгалтерський облік,
контроль і аналіз гос-
подарської діяльності

А В Т О Р Е Ф Е Р А Т
дисертації на здобуття вченого ступеня
кандидата економічних наук

00825924 (U)

...едрі обліку і аудиту в кредитних
... організація інтегрованого державного економічного уні-
верситету.

Офіційні опоненти - доктор економічних наук,
професор, заслужений діяч науки
і техніки України, академік
Житна І.П.

кандидат економічних наук,
доцент Добровський В.М.

Провідна організація - Одеський інститут народного господар-
ства.

Захист відбудеться 29 січня 1993 р. о 14⁰⁰ год на засіданні
спеціалізованої ради К.068.28.02 для захисту дисертації на здо-
буття вченого ступеня кандидата економічних наук при Київському
державному економічному університеті /252057, м.Київ-57, Прос-
пект Перемоги, 54/1/.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці університету.

Автореферат розісланий " 29 " ГРУДНЯ 1992 р.

Вчений секретар
спеціалізованої ради,
кандидат економічних
наук, доцент

В.І.Фіменко

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

I.1. Актуальність теми дослідження. Для стабілізації економіки України на макроекономічному рівні, переходу до ринкових відносин в умовах різних форм власності на основі загальних принципів розподілу за працею важливе значення має дослідження проблеми формування коштів на оплату праці. Вирішення її безпосередньо залежить від стану економіки країни. В зв'язку з цим слід відзначити, що з того часу, коли було зроблено спробу відійти від жорсткого планування фондів заробітної плати, саме в цьому політика уряду України зазнавала найбільших невдач. З переходом до нормативних методів визначення коштів, що використовуються на оплату праці, доходи населення почали рости набагато швидше порівняно з збільшенням обсягів виробництва і продуктивності праці.

Як показує досвід економічно розвинутих країн, для поступального розвитку економіки закономірним є більше зростання продуктивності праці порівняно з підвищенням заробітної плати. Це дозволить досягти прискореного зростання народного добробуту країни на всіх рівнях народного господарства - в галузях, на підприємствах. При цьому необхідно не лише забезпечити випереджаче зростання продуктивності праці, а й визначити оптимальне співвідношення між продуктивністю праці та його оплатою з тим, щоб тісніше зв'язати розмір винагороди працівників з їх вкладом, поставити його в безпосередню залежність від кількості і якості витраченої праці. В цьому зв'язку важливе значення мають питання аналізу формування та використання фонду оплати праці на рівні об'єднання, підприємства. Складність проблеми полягає в тому, що недостатньо освітлена в економічній літературі, відсутні відповідні методики або недостатня розробка їх.

Багато аспектів цієї проблеми до цього часу не вирішені або

залишаються спірними. Зокрема, немає єдиної думки щодо джерел і розмірів формування коштів на оплату праці в умовах переходу до ринку. Значна частина досліджень обмежується вивченням загальних напрямів формування коштів на оплату праці в цілому по промисловості або по окремих галузях. Стосовно об'єднань та підприємств з урахуванням їх специфіки ці питання розроблені недостатньо. Існують також різні підходи і трактування в галузі методології планування коштів на оплату праці.

При аналізі коштів на оплату праці недостатньо використовують економіко-математичні методи. Економіко-математичні моделі, що застосовують, мають загальнометодичний характер, вони не зведені в єдину систему, яка дозволяє досягти максимального рівня формування коштів на оплату праці.

Отже, викладене зумовило необхідність дослідження проблеми аналізу формування та використання фондів оплати праці, методів формування та контролю за оплатою праці, оцінки результатів діяльності колективів, нормативного методу формування заробітної плати.

Актуальність розробки цих питань стосовно до промислових підприємств сільськогосподарського машинобудування зумовлена особливостями об'єкта дослідження, відсутність розробок в цій підгалузі і завданнями її розвитку в умовах переходу до ринкової економіки.

Аналіз формування та використання коштів на оплату праці з врахуванням специфіки досліджуваної галузі дасть змогу виявити шляхи раціонального використання цих коштів, додаткові резерви раціонального використання з метою зростання обсягів виробництва та реалізації продукції, збільшення прибутку, рівня рентабельності та зникнення собівартості продукції. Це і зумовило вибір теми

дисертаційної роботи.

1.2. Мета і завдання дослідження. Основною метою дослідження є вивчення практики формування коштів на оплату праці, вдосконалення методики факторного аналізу коштів оплати праці та виявлення резервів в раціонального використання їх за рахунок досліджуваних факторів.

Відповідно до мети дослідження в дисертації поставлені й вирішені такі основні завдання:

- обґрунтована необхідність вивчення напрямів формування коштів на оплату праці ;
- дана критична оцінка напрямів формування коштів на оплату праці ;
- досліджені існуючі методики аналізу коштів на оплату праці, визначені межі їх використання і розроблені заходи щодо їх вдосконалення ;
- вивчені класифікації факторів, які впливають на зміни коштів на оплату праці ;
- побудована економіко-математична модель раціонального використання коштів на оплату праці стосовно до досліджуваного підприємства ;
- на основі проведення аналізу виявлені резерви раціонального використання і дані пропозиції щодо їх використання ;
- розроблені прогностичні варіанти раціонального використання коштів на оплату праці за рахунок досліджуваних факторів.

1.3. Предмет і об'єкт дослідження. Предметом дослідження є методологія, методика і організація економічного аналізу формування та використання коштів на оплату праці. Об'єктом дослідження вибрані підприємства сільськогосподарського машинобудування України за 1987-1992 рр.

І.4. Методологія і методика дослідження. Теоретичною і методологічною основою дослідження є окремі положення економічної теорії, праці вітчизняних і зарубіжних економістів. В роботі використані постанови та нормативні матеріали Верховної Ради та Кабінету Міністрів України з питань економіки, методологічні матеріали, вказівки та пропозиції щодо формування та аналізу коштів фонду оплати праці, праці з прикладної математики, бухгалтерського обліку та економічного аналізу.

При дослідженні широко використані загальнонаукові методи економіко-математичного моделювання, факторного та порівняльного аналізу з застосуванням ЕОМ.

І.5. Наукова новизна дослідження. Суть її полягає в дослідженні діючої практики формування коштів на оплату праці з урахуванням специфіки розвитку економіки за різні періоди, у вивченні різноманітних методик аналізу використання коштів, меж використання їх та розробці заходів щодо їх вдосконалення при вивченні діяльності промислових підприємств.

На основі оцінки діючої системи формування коштів на оплату праці дана критична оцінка їх, виявлені переваги та недоліки кожної з них.

У роботі вивчена практика нормативного методу формування коштів на оплату праці. Цей метод було застосовано у зв'язку з оцінкою результатів діяльності промислових підприємств за нормативно чистою продукцією. Вказано на його недоліки та переваги.

На основі дослідження існуючих методик аналізу коштів на оплату праці встановлено, що важливим питанням для подальшого раціонального використання їх є вдосконалення методик факторного аналізу коштів на оплату праці. Розкриті переваги та недоліки існуючих методик аналізу та межі їх використання для різних цілей.

Зроблені висновки щодо необхідності застосування для економічного аналізу коштів на оплату праці економіко-математичних методів, з використанням окремих факторів: трудових ресурсів, основних та оборотних фондів, вдосконалення управління організації виробництва та праці тощо. При цьому групування факторів слід здійснювати за основними класифікаційними групами, а саме: підвищення технічного рівня, покращення рівня організації виробництва та праці, вдосконалення управління виробництвом, зміни обсягу та структури продукції, соціально-економічні та галузеві фактори.

При аналізі коштів на оплату праці за допомогою існуючих методик вивчені динаміка та закономірності їх змін, розглянуті фактори, які впливають на зміни, визначені показники заробітної плати, а також її види та структура.

Обґрунтована необхідність використання показників міри співвідношення темпів зростання продуктивності праці та середньої заробітної плати. Наведені формули розрахунків цих показників, виявлені закономірності змін їх.

Вдосконалена методологія організації проведення економічного аналізу за допомогою ЕОМ. На практичному матеріалі вирішені завдання аналізу факторів коштів на оплату праці.

Розроблена методика аналізу резервів раціонального використання коштів на оплату праці, на основі якої визначена абсолютна величина раціонального використання. Запропоновано моделі та алгоритми вирішення, сформульовані рекомендації щодо подальшого аналізу коштів на оплату праці за допомогою ЕОМ.

На основі створеної методології побудови та організації методики аналізу в дисертації розроблені та вивчені питання прогнозування складових елементів, які формують фонд коштів на оплату праці; побудовані алгоритми прогнозування коштів.

Теоретично та практично вивчені проблеми перспективного економічного аналізу, що дозволило виявити такі можливості і напрями його проведення, як аналіз варіантів прогнозних рішень; аналіз варіантів в проектних, планових та господарських рішень.

1.6. Практична цінність роботи. Практичне значення роботи полягає у використанні розробленої методики аналізу формування коштів в фонду оплати праці на підприємствах сільськогосподарського машинобудування на основі нормативних документів про оплату праці, формування та використання фонду оплати праці, що спрямовані на вдосконалення економічних методів управління виробництвом в умовах ринкової економіки. Розроблена та впроваджена методика аналізу з використанням ЕОМ, яка дозволить підвищити рівень управління ефективнішим використанням коштів в фонду оплати праці.

1.7. Апробація та реалізація результатів дослідження. Результати досліджень, які одержані при підготовці дисертації, доповідались на республіканських, міжвузівських науково-практичних конференціях, що знайшло відображення в опублікованих матеріалах. Пропозиції та рекомендації автора щодо вдосконалення аналізу формування та використання коштів на оплату праці впроваджені в виробничому об'єднанні "Тернопільський комбайновий завод".

Крім того, висновки і пропозиції, які сформульовані в дисертації, використані у процесі виконання держбюджетної теми: Організація та методика обліку, контролю і економічного аналізу на підприємствах, організаціях та установах в умовах ринкової економіки: 4.12.91. 01.9.10020851.

1.8. Публікації. Основний зміст дисертації висвітлено в наукових статтях. Всього автором опубліковано 5 робіт, загальним обсягом 0,6 друк. арк.

1.9. Обсяг та структура роботи. Дисертація складається із

вступу, трьох розділів, висновків загальним обсягом сторінок, включаючи 2 мал., 17 таблиць та списку використаної літератури з 107 джерел, 6 додатків.

1.10. Робота має таку структуру:

У вступі обґрунтовано актуальність теми, сформульована мета і завдання, визначені об'єкти дослідження, розкриті методологія та методика, наукова новизна, визначено практичне значення висновків дослідження.

У першому розділі "Критична оцінка та аналіз напрямків формування коштів на оплату праці" розкрито діючу методіку формування фондів оплати праці та оцінки діяльності підприємств. Досліджено нормативний метод формування фонду оплати праці та його можливе використання підприємствами в умовах ринкової економіки. Визначено методи формування та контролю коштів на оплату праці в умовах ринкових відносин.

У другому розділі "Аналіз затрат на оплату праці" розкрито методи оцінки, контролю фонду оплати праці. Проаналізовано використання коштів фонду оплати праці, відношення темпів зростання продуктивності праці та середньої заробітної плати. Визначено показники аналізу, джерела, фактори, що впливають на зміну коштів фонду оплати праці. Запропоновано методіку аналізу та алгоритми розрахунку змін коштів фонду.

У третьому розділі "Аналіз і прогнозування коштів на оплату праці методами кореляції" проведено факторний аналіз фонду оплати праці, аналіз резервів зростання фондів оплати праці, прогнозування та джерел формування їх.

У висновках обґрунтовано загальні висновки та рекомендації щодо вдосконалення аналізу формування коштів фонду оплати праці,

використання яких буде впливати на підвищення ефективності роботи виробничого об'єднання "Тернопільський комбайновий завод".

2. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

У дисертації на основі проведеного дослідження поставлені та вирішені такі питання:

2.1. Критична оцінка методів формування фонду оплати праці.
В роботі підприємств в умовах ринкових відносин та економічних методів управління, що пов'язані з інтенсифікацією та підвищенням ефективності виробництва, зростає значення фонду оплати праці.

Розкриття економічної суті фонду оплати праці дозволяє показати його стимулююче значення, вплив на виробничі показники колективу: збільшення обсягу випуску продукції, продуктивності праці і зростання середньої заробітної плати.

Досліджено та розглянуто економічну літературу з теоретичного обґрунтування фондів оплати праці, методів оцінки результатів роботи підприємств, методів формування фондів на оплату праці; нормативних документів щодо формування фондів оплати праці, дана їм критична оцінка. В дисертації визначені показники оцінки роботи підприємств, джерела формування фонду оплати праці та її форми.

Обґрунтовано значення використання нормативного методу формування фонду заробітної плати, який оснований на законі України про оподаткування підприємств і організацій. Застосування цього методу відповідає завданням підвищення стимулюючої ролі колективів підприємств при переході до ринкової економіки.

2.2. Аналіз формування фонду оплати праці в умовах ринкових відносин. Важливу роль в формуванні фонду оплати праці на підприємствах сільськогосподарського машинобудування має визначення джерел та методів його формування. Обґрунтовано залежність рівня фонду оплати праці від рівня обсягу випуску продукції та продуктивності праці.

У дисертації визначено фактори, що впливають на формування та зміну розмірів в фонду оплати праці, розроблено схему взаємодії їх.

Обґрунтовано значення використання в аналізі коштів на оплату праці економіко-математичних методів, трудових ресурсів, виробничих фондів, організації виробництва та праці. Визначено фактори та їх класифікаційні групи – підвищення технічного рівня, організації виробництва і праці, вдосконалення управління, соціально-економічні фактори. Розроблено алгоритми розрахунку формування фонду оплати праці, визначення відхилень розмірів в формування фонду оплати праці від планових розмірів за факторами впливу.

2.3. Аналіз використання фондів оплати праці. Ефективне використання коштів на оплату праці залежить від видів оплати праці, що використовують у сільськогосподарському машинобудуванні. В роботі досліджено види оплати праці, що використовуються, їх частка в загальному обсязі фонду оплати праці, дана критична оцінка їм. Обґрунтовано важливе значення відрядно-прогресивної оплати праці, що базується на кількісних показниках випуску продукції та продуктивності праці. Дана критична оцінка методам контролю, використання фонду оплати праці, визначені найбільш прогресивні з них.

На прикладі даних виробничого об'єднання "Тернопільський комбайновий завод" розроблено заходи щодо використання фонду оплати праці в сукупності з показниками роботи заводу, дана обґрунтована оцінка результатів використання фонду оплати праці за період 1987-1991 роки /табл.1/. Розроблено методи аналізу та алгоритми розрахунку відхилень.

2.4. Аналіз співвідношення темпів зростання продуктивності праці та середньої заробітної плати. Основною ефективного використання фонду оплати праці є збереження встановлених пропорцій між зростанням продуктивності праці і середньої заробітної плати промислово-виробничого персоналу. Зростання продуктивності праці повинно бути випереджачим порівняно з зростанням середньої заробітної плати /табл.2/.

У дисертації обосновано необхідність контролю за цими показниками. Розроблено алгоритми розрахунків, встановлені закономірності їх зміни.

На основі даних виробничого об'єднання "Тернопільський комбайновий завод" проведено аналіз обсягів виробництва продукції, продуктивності праці, чисельності працюючих, фонду оплати праці та середньої заробітної плати за 1986-1991 роки. Дано обґрунтовані співставлення, висновки та оцінка їх результатів. Визначені фактори, що вплинули на зміни та розміри цих показників.

2.5. Аналіз та прогнозування коштів на оплату праці методами кореляції. Традиційні методи економічного аналізу заробітної плати дають змогу визначити кількісну величину впливу окремих факторів. За їх допомогою виявлені основні тенденції та резерви раціонального використання фонду заробітної плати. В основному їх розрахунок базується на методі елімінування.

Таблиця I

Показники роботи об'єднання "Тернопільський
комбайновий завод" за аналізований період

Показник	Фактичні дані			Відхилення від фактичних даних попереднього року, %		
	1987	1989	1991	1987	1989	1991
Фонд заробітної плати промислово-виробничого персоналу, тис. крб.	22524,8	22553,5	37820,3	9,43	-6,4	64,8
У тому числі:						
робітників	17310,9	18491,0	29399,1	11,42	0,8	57,4
службовців	3755,2	4062,5	8421,2	3,4	3,26	97,1
Середньоспискова чисельність промислово-виробничого персоналу, чол.	8422	8260	7301	2,61	-3,07	-8
У тому числі:						
робітників	6436	6346	5640	6,4	-3,07	-7,4
службовців	1986	1914	1661	0,0	-3,08	-9,9
Середньорічна заробітна плата одного працюючого промислово-виробничого персоналу	2674,5	2730,4	5180	1,0	3,2	44,1
робітника	2694,3	2913,8	5212,6	0,3	2,2	41,2
службовця	1890,8	2122,5	5069	0,4	6,2	54,4
Виробіток обсягу продукції на одного працюючого промислово-виробничого персоналу	20877	23311	53544	7,6	8,5	10,1

Таблиця 2

Динаміка зростання продуктивності праці та середньої заробітної плати по виробничому об'єднанню "Тернопільський комбайновий завод"

Відношення аналізованого року до попе- реднього	Темпи зростання				
	продуктивності праці			середньої заробітної плати	
	за планом		фактично	за планом поточного року	фактично
	5 років в	поточного року			
1986 до 1985	7,4	7,4	1,1	3,7	5,7
1987 до 1986	7,4	8,6	8,6	4,6	7,5
1988 до 1987	1,0	4,8	2,6	3,3	5,4
1989 до 1988	4,1	2,3	3,6	2,5	8,1
1990 до 1989	9,3	0,0	3,4	1,3	7,2
1991 до 1990	6,1	25,0	5,3	3,6	8,2

При аналізі коштів фонду заробітної плати було визначено також кількісну величину часткового впливу кожного фактора з врахуванням впливу всієї сукупності, яка розглядається. Вирішення цього завдання досягнуто побудовою багатофакторної моделі фонду заробітної плати.

Багатофакторна кореляційна модель, що побудована на основі фактичних даних про рівень фонду заробітної плати та значень факторів, відображає причинно-наслідкові зв'язки, що фактично встановились між ними, на відміну від факторів-множників, які створені за допомогою чисто формально математичних прийомів, що застосовуються при аналізі фонду оплати праці способом ланцюгових підставок та розкладанням загального індексу її показника на субіндекси. Лише за допомогою кореляції її можна порівняти дані в розрізі підприємств за різні періоди часу. Це було досягнуто введенням в багатофакторну регресивну модель фонду заробітної плати найбільш важливих та суттєвих факторів, що дозволило зраховувати об'єктивні умови та можливості підприємств і забезпечило співставність показників.

Вплив зміни факторів на фонд заробітної плати досліджено на основі звітних даних виробничого об'єднання "Тернопільський комбайновий завод" за 1980-1990 рр.

На першому етапі нашого дослідження було визначено однієї характеристики ознак /факторів/. Використання кластерного аналізу дозволяє оцінити всю систему парних взаємозв'язків в ознак з використанням її при виборі кінцевого варіанта формування моделі. В цьому розумінні першочергове відсіювання факторів було зумовлено їх тісною парною залежністю з самими результуючими ознаками.

Фактори, що розглядалися, було розбито на декілька основних груп залежно від розміру коефіцієнта кореляції. Побудована динамічна модель за допомогою методу найкращої регресії Фурнівола та Вільсона, як незалежні було залишено кілька змінних показників, і одержано кілька оптимальних рівнянь, найкраще з яких має вигляд

$$Y = -61742,9 + 586,8 X_1 + 3,008 X_2 + 1971,0 X_4 + 263,1 X_5 + 1037 X_6$$

$$R^2 = 0,99938.$$

При кореляційному аналізі важливим питанням є не тільки визначення коефіцієнтів в регресії, а й необхідність враховування рівня коливання певного показника, межі та можливості його зростання.

Дані розрахунків показують, що показник фонду оплати праці має рівень коливання $Y = 19,1 \%$, що пояснюється системою факторів, які впливають на його рівень. Так, із факторів, що аналізувались на виробничому об'єднанні "Тернопільський комбайновий завод" найбільший рівень коливання має показник середньоспискової чисельності промислово-виробничого персоналу / $X_2 = 66,7 \%$ та амортизація основних фондів / $X_{12} = 68,8 \%$. Варіація показника амортизації основних фондів свідчить про нерівномірність розміщення основних фондів по цехах підприємства, їх різними потужностями, тобто різною структурою і змінами в строках вибування та надходження. Варіація показника X_2 визвана тим, що в об'єднанні були значні цілоденні та внутрішні втрати робочого часу, непередбачені простої устаткування. Значний вплив мають рівень майстерності та кваліфікації робітників.

Варіація показника X_3 - середньогодинна оплата одного

працюючого / $X_3 = 18,1\%$ / пояснюється відмінностями, що визвані в об'єднанні в результаті зміни рівня спеціалізації; використання різних матеріалів, прогресивних норм, заміни ручних трудоміких операцій високопродуктивною технікою, впровадження нової технології.

Варіації решти факторів знаходяться в межах від 0,75 до 25,6 % в більшості випадків такий рівень коливання не перевищує варіацію досліджуваної функції.

Тільки на основі коефіцієнтів регресії, які мають різний фізичний зміст та одиниці виміру, не можна визначити, які фактори найбільш впливають на фонд оплати праці та на резерви його зростання. Зокрема, найбільша величина коефіцієнта регресії при X_2 ще не свідчить про те, що чисельність промислово-виробничого персоналу найбільш впливає на фонд оплати праці. Для того щоб ліквідувати відмінності в одиницях виміру, в дослідженні було використано часткові коефіцієнти еластичності. Це дозволило визначити зміни фонду оплати праці при зміні кожного фактору на одну і ту саму відносну величину, тобто на 1 % при фіксованому значенні інших факторів.

Аналіз часткових коефіцієнтів еластичності показує, що по абсолютному приросту найбільший вплив на фонд оплати праці має X_1 - продуктивність праці одного працюючого промислово-виробничого персоналу. Збільшення його на 1 % дає приріст фонду оплати праці на 5,87 %.

При визначенні резервів недостатньо розрахувати лише коефіцієнти регресії та еластичності, оскільки з їх допомогою не враховується зменшення чи збільшення факторів. В цьому випадку слід розраховувати і β - коефіцієнти.

АНБ Ін. О. Стефанівна
АН УРСР

Важливим етапом використання статистично-математичних моделей в порівняльному економічному аналізі є визначення величини резерві в раціонального використання фонду оплати праці за рахунок досліджуваних факторів. Їх умовно можна розділити на дві групи - регульовані та нерегульовані фактори. Регульовані - це ті, які можна змінити залежно від роботи колективу підприємства і нерегульовані - ті, що не залежать від можливостей працівників.

З розглянутих факторів, що впливають на фонд оплати праці, до регульованої групи слід віднести: X_2 - середньоспискову чисельність промислово-виробничого персоналу, чел; X_1 - середньорічний виробіток на одного працюючого промислово-виробничого персоналу; X_3 - питомі витрати на 1 крб. товарної продукції; X_4 - середню тривалість робочого дня, год, а до нерегульованої - X_5 - питому вагу робочих в загальній чисельності промислово-виробничого персоналу, %.

Для аналізу були використані дані виробничого об'єднання "Тернопільський комбайновий завод" і співставлені з середніми значеннями показників. Відставання фактичних показників від середнього значення можна пояснити факторами, що включені в модель на 82,8 %.

Отже, можна зробити висновок, що аналіз фонду оплати праці з використанням методів кореляції дає можливість виявити додаткові резерви його зростання.

Для економічного прогнозування коштів на оплату праці в роботі розкрито логіку зв'язку та взаємозв'язку економічних явищ, обумовленість одних факторів іншими, одних ступенів розвитку іншими. При прогнозуванні коштів на оплату праці на основі багатфакторної кореляційної моделі враховано комплексний вплив усієї

сукупності факторів, що обумовлює його рівень.

У дисертації розглянуто методику побудови динамічної моделі для прогнозування /метод динамічної регресії Песарача і Слейтєра/. Весь відомий період часу складається з двох частин: базової, на даних якої побудовано моделі, та контрольної, на даних якої перевірено їх якість. Відібравши найкращі моделі, було здійснено прогнозування залежної ознаки, передньо визначено прогнозні значення для кожного з незалежних показників, розглянуто їх як функцію часу. Одержано кілька моделей і на їх основі зроблено прогноз розміру показників.

Практичне значення економічної інформації аналізу формування та використання фонду оплати праці на підприємствах сільськогосподарського машинобудування дає змогу вдосконалювати систему аналізу фонду оплати праці, забезпечувати інформаційні потреби управління підприємством даними результатами аналізу фонду оплати праці, ліквідувати в процесі роботи підприємства недоліки, використовувати резерви росту фонду оплати праці, підвищувати ефективність управління з метою створення оптимальної системи оплати праці. Використання прогнозування дозволить виявити ефективні варіанти рішень у процесі управління виробництвом.

3. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ДИСЕРТАЦІЇ ОПУБЛІКОВАНО
В ТАКИХ РОБОТАХ

1. Особенности организации учета оплаты труда в условиях коллективного подряда /вторая модель хозрасчета/ // Интенсификация производства - источник экономического роста. Тезисы научно-практической конференции. - Ужгород, 1989. - 0,3 п.л. /в соавторстве, лично автора 0,1 п.л./.
2. Роль економічного аналізу в покращенні використання виробничого потенціалу в умовах ринкової економіки //Облік та аналіз в умовах малого бізнесу. Збірник тез доповідей республіканської науково-практичної конференції. - Тернопіль, 1990. - 0,2 друк. арк. /в співавторстві, особисто автора 0,1 друк. арк./.
3. Критична оцінка методів контролю за використанням фонду заробітної плати //Методологія бухгалтерського обліку на підприємствах різних форм власності. Тези доповідей і виступів обласної науково-практичної конференції. - Тернопіль, 1992.- 0,2 друк. арк.
4. Деякі аспекти оплати праці в умовах становлення ринкових відносин //Сучасний стан та проблеми розвитку економічної науки на Україні. Збірник наукових праць. - Тернопіль, 1992.- 0,2 друк. арк. /в співавторстві, особисто автора 0,1 друк. арк./.
5. Проблеми оплати праці в зв'язку з розвитком різних форм власності // Сучасний стан та проблеми розвитку економічної науки на Україні. Збірник наукових праць. - Тернопіль, 1992. - 0,2 друк. арк.. /в співавторстві, особисто автора 0,1 друк. арк./.

470300

AB 26.657